

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
jud. Nadejda Mazur
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
jud. Ana Panov, Veronica Negru, Vitalie Cotorobai

DECIZIE

22 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Mariana Pitic și Luiza Gafton

examinând recursul declarat de Kosinici Irina, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Dumitru Josanu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Kosinici Irina împotriva SRL "Sanair-Service" cu privire la apărarea dreptului de autor și încasarea compensației pentru încălcarea dreptului de autor și drepturile conexe,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 septembrie 2016, prin care s-a restituit apelul depus de Kosinici Irina, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea emisă la data 25 mai 2017,

c o n s t a t ă :

La data de 30 noiembrie 2016, Kosinici Irina a depus în instanța de judecată cerere de chemare în judecată împotriva SRL "Sanair-Service" cu privire la apărarea dreptului de autor și încasarea compensației pentru încălcarea dreptului de autor și drepturile conexe.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 28 iunie 2016 pe pagina electronică Facebook.com, care aparține companiei SRL "Sanair-Service" (facebook.com/sanairmd/), a apărut o postare, în care a fost folosită poza făcută de reclamantă, fotografia unei genți cu inscripția "Bulgaria" pe ea.

Prin prisma art. 7 alin. 1) lit. d) al Legii privind drepturile de autor și drepturile conex nr. 139 din 02.07.2010, reclamanta consideră că i-a fost încălcat dreptul de autor, deoarece fotografiile au fost publicate și editate fără consimțământul ei, fiindu-i cauzat un prejudiciu moral și patrimonial.

La data de 28.06.2016 în urma depistării publicării neautorizate a pozei sale, reclamanta s-a adresat către administratorul paginii de pe facebook.com a pârâtului, cu solicitarea de a retracta poza, însă, comentariile reclamantei au fost șterse, iar ulterior profilul Irinei Kosinici a fost blocat .

Cu toate că la data de 05.07.2016 poza a fost retractată de pe pagina companiei SRL "Sanair-Service", reclamanta consideră că pârâtul ilegal, timp de 7 zile, a valorificat

imaginea dată, în virtutea pretențiilor înaintate de către reclamantă, cauzându-i un prejudiciu material de 200 euro.

În afară de prejudiciul material cauzat prin folosirea pozei reclamantei fără consimțământul ei, fără indicarea autorului precum și redactarea acesteia fără aprobarea autorului, pârâtul i-a cauzat și un prejudiciu moral prin lezarea demnității, luând în considerare faptul că, pagina de pe facebook.com a companiei SRL"Sanair-Service" este o pagină publică și este urmărită de mai mult 2600 de persoane, astfel, reclamanta fiind asociată cu compania în cauză fără voința sa. De asemenea, pe lângă faptul că simpla solicitare de retractare a reclamantei în rubrica comentariilor la poză, s-a transformat într-o dispută publică, la finele căreia administratorul paginii SRL"Sanair-Service" a șters toate comentariile reclamantei, a creat o imagine cel puțin distorsionată a autoarei, pentru toți ceilalți vizualizatori a paginii date.

Prin hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 07 aprilie 2017, acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

La data de 07 aprilie 2017 reprezentantul apelantei Kosinici Irina, avocatul Josanu Dumitru, a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017 nu s-a dat curs apelului declarat de reprezentantul apelantei Kosinici Irina, avocatul Josanu Dumitru și s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. S-a explicat apelantei, că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 septembrie 2017, cererea de apel depusă de reprezentantul apelantei Kosinici Irina, avocatul Josanu Dumitru a fost restituită, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea emisă la data 25 mai 2017.

La data de 17 octombrie 2017, avocatul Josanu Dumitru, din numele și interesele recurentului Kosinici Irina a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 septembrie 2017, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei spre examinare în ordinea apelului.

Potrivit art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Luând în considerare faptul că, la materialele cauzei lipsește dovada recepționării de către recurent a încheierii din 07 septembrie 2017, care potrivit scrisorii de însoțire nr. 13991 din 19.09.2017 (f.d. 92), a fost expediată în adresa părților, recursul depus la data de 17 octombrie 2017 se consideră depus în termen.

În susținerea recursului, reprezentantul recurentului a indicat că, nici apelantul, nici reprezentantul acestuia nu a recepționat încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel și prin care s-a acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor.

Totodată reprezentantul recurentului indică, că la data de 06 septembrie 2017, Kosinici Irina a înregistrat cererea de apel motivată, în care au fost invocate integral

circumstanțele de fapt și de drept, ce ar duce la casarea hotărârii primei instanțe. Astfel, consideră că toate neajunsurile indicate în încheierea de a nu da curs au fost înlăturare, iar alte temeuri de restituire a cererii de apel nu există.

Studiind materialele dosarului în raport cu cele invocate în recurs și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Kosinici Irina, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Josanu Dumitru, urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Verificând legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 septembrie 2017 prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept material și procedural pertinente.

Articolul 365 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă prevede că, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Conform art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă

În speță, se constată că, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Kosinici Irina și s-a acordat un termen de 10 zile, din momentul recepționării acesteia, pentru prezentarea apelului motivat, cu indicarea temeiurilor de fapt și de drept pe care își întemeiază apelul.

Potrivit materialelor cauzei civile și anume, din extrasul din mesageria electronică (f.d. 79) rezultă că, la data de 03 august 2017, ora 14.16 avocatul Josanu Dumitru, prin intermediul poștei electronice, la adresa www.josanudumitru@gmail.com (adresa electronică indicată de către avocat în mandatul avocațial MA nr.1085873 din 28 noiembrie 2016 (f.d. 3)) a recepționat, citația pentru ședința de judecată din 07.09.2017, ora 10.00, precum și încheierea din 25 mai 2017, prin care nu s-a dat curs cererii de apel și acordat termen de înlăturarea a neajunsurilor.

Astfel, prin prisma art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de 10 zile acordat apelantei Kosinici Irina, pentru lichidarea neajunsurilor la depunerea cererii de apel, a început să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice recepționării încheierii instanței de apel și anume din 04 august 2017 și a expirat la ora 24 a ultimei zile din termen, adică că la 13 august 2017.

În acest sens, se constată că cunoașterea, de către reprezentantul apelantei, avocatul Josanu Dumitru, a conținutului încheierii de a nu da curs apelului și a datei-limită pentru înlăturarea neajunsurilor, respectiv a devenit opozabilă și apelantei Kosinici Irina, care

urma să dea dovadă de diligența corespunzătoare în vederea susținerii poziției sale în proces, întru evitarea restituirii cererii de apel.

În susținerea poziției, Colegiul menționează că în baza art. 56 din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt în drept să ia cunoștință de materialele dosarului, să facă extrase și copii de pe ele, să solicite recuzări, să prezinte probe și să participe la cercetarea lor, să pună întrebări altor participanți la proces, martorilor, experților și specialiștilor, să formuleze cereri, să reclame probe, să dea instanței explicații orale și scrise, să expună argumente și considerente asupra problemelor care apar în dezbaterile judiciare, să înainteze obiecții împotriva demersurilor, argumentelor și considerentelor celorlalți participanți, să atace actele judiciare și să-și exercite toate drepturile procedurale acordate de legislația procedurală civilă. Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Conform art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Potrivit art. 16 al Codului de procedură civilă, hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.

Colegiul relevă că actul judecătoresc de procedură implică cert obligația pozitivă a apelantului de a prezenta apelul motivat, iar nerealizarea acestei sarcini procedurale, precum și caracterul irevocabil al actului procedural prin care nu s-a dat curs cererii de apel, stabilit prin neatacarea acestuia, instituie prezumția recunoașterii legalității acestui act procedural și, în consecință, obligația de a se conforma cerințelor instanței de apel, denotă întrunirea în speță a temeiurilor legale pentru restituirea cererii de apel.

Articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile.

În acest context, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 §1 al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Potrivit practicii CtEDO (cauza Malahov c. Moldovei, hotărârea din 07 iunie 2007), restricția impusă accesului la o instanță judecătorească nu va fi compatibilă cu art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, decât dacă aceasta nu urmărește un scop legitim și nu există o legătură proporțională dintre mijloacele utilizate și scopul legitim urmărit. Cu toate acestea, „dreptul la un tribunal” nu

este absolut și poate fi limitat, în timp ce, prin însăși natura sa reclamă reglementare din partea statului, care urmează a alege mijloacele pe care le va folosi în acest scop. Aplicând normele legale invocate mai sus și jurisprudența CEDO la speță, Colegiul remarcă ca fiind indubitabilă obligația apelantului de a înlătura în termenul stabilit neajunsurile depistate de instanța de apel, această obligație fiind stabilită de Lege și urmărind scopul unei bune administrări a justiției în R. Moldova.

Cu referire la argumentul reprezentantului recurentului, precum că acesta a înlăturat neajunsurile, prin depunerea cererii de apel motivate la data de 06 septembrie 2017, în condițiile în care nu a recepționat și nu a cunoscut despre încheierea din 25 mai 2017 prin care nu s-a dat curs apelului, îl apreciază critic și îl respinge ca neîntemeiat, or, după cum s-a constatat supra, la materialele cauzei există dovada că reprezentantul apelantului a fost înștiințat despre încheierea de a nu da curs la data de 03 august 2017 și urma în termen de 10 zile să se conformeze indicațiilor instanței de apel.

Mai mult, principiul disponibilității participanților la proces de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale, este afectat în cauză, în condițiile în care, pe parcursul unei perioade îndelungate indicate mai sus, apelantul cunoscând despre obligativitatea prezentării apelului motivat, obligație ce aparține acestuia potrivit legii procedurale și în lipsa intervenției instanței de apel, nu a întreprins măsurile de rigoare în vederea înlăturării omisiunilor.

Luând în considerare cele indicate mai sus, Colegiul ajunge la concluzia că cererea de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 septembrie 2017 urmează a fi respinsă cu menținerea încheierii recurate.

Din considerentele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Kosinici Irina, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Josanu Dumitru.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 septembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Kosinici Irina împotriva SRL ”Sanair-Service” cu privire la apărarea dreptului de autor și încasarea compensației pentru încălcarea dreptului de autor și drepturile conexe.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Iulia Sîrcu

Judecători

Mariana Pitic

Luiza Gafton